

Raadsvoorstel

Onderwerp Woonzorgvisie
Steller/telnr. Jan Martini / 61 42 Bijlagen 2

Registratienummer 633530-2021
Classificatie Openbaar Geheim Vertrouwelijk (bij gebruik van
persoonsgegevens)

Portefeuillehouders Jongman / Van der Schaaf
Langetermijn agenda LTA ja: Maand 2 Jaar 2022
(LTA) Raad LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de Woonzorgvisie "Wonen mag voor niemand (een) zorg zijn" vast te stellen;
- II. dit besluit bekend te maken via overheid.nl.

Samenvatting

Als gevolg van de toenemende vergrijzing en extramuralisering zien we een toename van het aantal inwoners in onze gemeente dat extra aandacht nodig heeft als het gaat om wonen. We willen iedereen die graag in onze gemeente wil (blijven) wonen een goede plek bieden. Dit is de belangrijkste doelstelling van de in 2020 vastgestelde woonvisie 'Een thuis voor iedereen'. Om dit te kunnen realiseren is een integrale aanpak van woonzorgopgaven vanuit het fysieke en sociaal domein nodig. De woonzorgvisie verbindt beide domeinen. Zij bouwt voort op de woonvisie en dient ter aanscherping en verdieping van het thema Wonen en zorg van de woonvisie

In de woonzorgvisie geven we het vertrekpunt weer voor de aanpak van de woonzorgopgaven. We geven weer wat er aanvullend nodig is om mensen met een bijzondere woonbehoefte goed te huisvesten, en welke ambities en doelen wij daarvoor willen stellen op het gebied van wonen, samenleving en zorg.

Ten behoeve van de woonzorgvisie hebben we onderzocht hoe de (verwachte) vraag naar wonen met zorg zich verhoudt tot het huidige aanbod van verschillende doelgroepen. We hebben gekeken naar de kwantitatieve, kwalitatieve en de beleidsopgaven per doelgroep. De woonzorgvisie bepaalt de richting op hoofdlijnen. In 2022 werken we, samen met ketenpartners, de woonzorgvisie verder uit in een uitvoeringsprogramma.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Als gevolg van vergrijzing en de extramuralisering vinden veranderingen plaats in de wereld van wonen en zorg. Inwoners met een zorgvraag blijven steeds langer zelfstandig wonen of kunnen eerder terug naar huis. Dit zorgt ervoor dat de vraag naar passende woonruimte in een passende woonomgeving steeds meer toeneemt. Het gaat daarbij om diverse doelgroepen: ouderen, inwoners met een lichamelijke of verstandelijke beperking maar ook om inwoners met een psychische aandoening en jong volwassenen met een woonzorgbehoefte. Voor al deze doelgroepen geldt dat er een passend woon-, ondersteunings- en zorgaanbod nodig is. Dat vraagt om een visie op wonen en zorg, als basis voor de aanpak van deze woonzorgopgave.

Ook op landelijk niveau is aandacht voor de ontwikkeling van woonzorgvisies bij gemeenten. In november 2020 verscheen een brief van de ministeries BZK en VWS, waarin gemeenten worden opgeroepen in 2021 de woonzorgopgave in beeld te brengen en hierop een visie te ontwikkelen.

Het uitgangspunt is ons streven naar een inclusieve samenleving. Een ongedeelde gemeente waarin iedereen een plek kan vinden. Dit betekent dat ook mensen met een bepaalde zorgvraag zo zelfstandig mogelijk moeten kunnen wonen in de buurten en wijken waar ze dat willen.

De gemeente heeft het initiatief genomen tot het opstellen van een woonzorgvisie maar kan de brede opgave om mensen langer zelfstandig thuis te laten wonen niet alleen oplossen. Voorwaarde voor het realiseren van de ambities in deze woonzorgvisie is samenwerking met onze partners in het sociale en fysieke domein.

Kader

In 2020 is de nieuwe woonvisie van de gemeente Groningen, 'Een thuis voor iedereen', vastgesteld. Vervolgens is begin 2021 het ambitiekader 2021-2025 vastgesteld. Hierin staan de thema's uit de woonvisie waar corporaties, huurdersorganisaties en gemeente gezamenlijk aan werken concreter uitgewerkt. Eén van de thema's binnen de woonvisie en het ambitiekader betreft het thema Wonen en zorg. De vraagstukken binnen dit thema raken zowel het sociaal en fysieke domein en dienen in samenhang te worden opgepakt. De woonzorgvisie verbindt beide domeinen. Zij bouwt voort op de woonvisie en dient ter aanscherping en verdieping van het thema Wonen en zorg in deze visie.

De woonzorgvisie staat daarmee niet alleen in relatie tot de woonvisie, maar ook tot andere beleidsterreinen in zowel ons fysieke als sociaal domein. Dit zijn:

- Mobiliteitsvisie
- Programma Leefkwaliteit
- Leidraad openbare ruimte
- Programma Gebiedsgericht werken en Wijkvernieuwing
- Programma Ruimtelijke economie
- Healthy Ageing
- Nota 'De sociale basis in Groningen'
- Beleidsplan 'Vernieuwing sociaal domein'
- Beleidskader Veiligheid 2021 - 2024

Argumenten en afwegingen

Voorafgaand aan de woonzorgvisie is een woonzorganalyse verricht (zie bijlage). Hiermee is inzicht verkregen in de huidige en toekomstige vraag naar en het aanbod van passende (sociale huur-) woningen en andere woonvormen voor mensen met een zorgvraag. De woonzorganalyse brengt de huisvestingsopgave voor wonen met zorg voor verschillende doelgroepen in beeld en diende als basis voor de woonzorgvisie.

In de Woonzorgvisie is de volgende missie ten aanzien van de aanpak van de opgaven in wonen, samenleving en zorg opgenomen:

"Wij willen dat iedereen een thuis heeft in Groningen. Een thuis begint bij eigen regie en voldoende keuzes in het wonen. Vanuit het huis werken we met onze ketenpartners aan een goede samenlevingsopbouw in elke buurt, om van een huis een thuis te maken."

Deze missie wordt via drie centrale thema's verder uitgewerkt:

1. Voldoende, aantrekkelijk en divers aanbod aan woningen in gemengde woonwijken
2. Sociale basis, (informele) ondersteuning en zorg aan huis
3. Samenwerking met ketenpartners & communicatie met inwoners

Onder elk van deze thema's zijn in samenwerking met ketenpartners doelstellingen geformuleerd. Op een aantal belangrijke doelen gaan we hieronder in.

Gemengde bevolkingsopbouw van buurten

Vanuit ons streven naar een ongedeelde gemeente zetten we in onze visie gemengd wonen in de wijk centraal. Dit betekent dat ook mensen met een bepaalde zorgvraag zo zelfstandig mogelijk moeten kunnen wonen in wijken en buurten waar ze dat willen. We gaan werken aan meer gemengde opbouw van woonwijken door mogelijkheden te zoeken voor differentiatie in de woningvoorraad. Per wijk bekijken we of het aandeel sociale huur moet toenemen, gelijk kan blijven of kan afnemen. In de prestatieafspraken met corporaties maken we hier afspraken over en onder andere in de wijkvernieuwing geven we hier concreet uitvoering aan. De ambitie is om meer gemengde woonvormen te realiseren. We werken uit welke groepen goed in een gemengd woonconcept passen en bekijken of bewoners onderling een positieve bijdrage kunnen leveren aan het woonleefconcept. Bij de transformatie van woonzorginstellingen naar (multifunctionele) woonleefconcepten in de buurt moedigen we ook gemengde bewoning aan. We trekken hierin samen op met onze zorgpartners.

Toevoegen van nieuwe geclusterde woonconcepten

Om ook in de toekomst te kunnen voorzien in de woonbehoefte van ouderen, mensen met een verstandelijke beperking en mensen die uitstromen uit beschermd wonen maar een tussenstap willen maken op weg naar zelfstandig wonen, gaan we het aanbod van geclusterde woningen uitbreiden. We streven naar voldoende geclusterd aanbod per buurt en stimuleren wooninitiatieven die een waardevolle toevoeging bieden zoals hofjeswonen. We moeten daarbij oog houden voor menging en variatie in prijsklassen. Samen met initiatiefnemers, ontwikkelaars en corporaties zoeken we naar een evenwicht tussen woonwensen, betaalbaarheid en financiële haalbaarheid.

Meer geschikte woningen in elke buurt en efficiënte omgang met woningaanpassingen

In de prestatieafspraken hebben we afspraken met de corporaties gemaakt over het aantal levensloopbestendige woningen dat zij gaan toevoegen. Daarbij willen we ook een redelijke spreiding zien over buurten. In nieuwe geclusterde woonvormen willen we dat een deel van de woningen rolstoelgeschikt is. Een ander punt waar we ons samen met de corporaties op gaan inzetten, is het efficiënt omgaan met aangepaste woningen. Deze willen we bij voorkeur weer inzetten voor iemand met eenzelfde woonvraag. Aandachtspunt daarbij is de wijze waarop wij deze woningaanpassingen registreren en hoe wij deze op een efficiënte wijze toewijzen. Met de corporaties werken wij dit verder uit.

Versterking sociale basis en stimuleren van ontmoeting

Om een thuis te bieden aan al onze inwoners is een stevige sociale basis een belangrijk fundament. Met de toename van het aantal kwetsbare inwoners dat langer zelfstandig thuis woont of eerder naar huis gaat, zien wij de urgentie van versteviging van dit fundament. Samen met inwoners, organisaties en professionals zijn we gebiedsgericht in gesprek om vast te stellen wat nodig is voor een sterke sociale basis. Deze gesprekken zijn nog niet afgerond maar we zien als rode draad dat men het stimuleren van ontmoeting en het omzien naar elkaar belangrijk vindt. We willen dit zoveel mogelijk faciliteren. Dit kan onder andere door voorzieningen in zorginstellingen en geclusterde woonlocaties toegankelijk te maken voor overige inwoners in de wijk. Hiermee halen we de wijk als het ware naar binnen in zorginstellingen en geclusterde woonvormen maar bieden we inwoners van de wijk ook extra voorzieningen. Verder hebben we aandacht voor het stimuleren van ontmoeting in de openbare ruimte, rondom bestaande voorzieningen of plaatsen waar veel bewoners langskomen.

Verstevigen van inzet op preventie

De trend is dat ouderen langer zelfstandig thuis wonen. Daarnaast zien we dat door de tendens naar ambulantisering mensen eerder zelfstandig gaan wonen, al dan niet met ondersteuning en zorg aan huis. Inzet op preventie en het verstevigen van de sociale basis is dan van belang. Een voorbeeld van daarvan is het lokaal Preventieakkoord. Met dit akkoord willen we een veilige en gezonde leefomgeving voor Groningers realiseren. Onderdeel daarvan is de uitvoering van preventieve activiteiten voor psychisch kwetsbare mensen met als doel minder terugstroom en recidive. We verkennen daarbij ook de mogelijkheden om steviger in te zetten op woonoverlast.

Aanpak van de opgaven in structurele samenwerking met ketenpartners

De opgaven die we signaleren raken ook het werk van onze ketenpartners. Gezamenlijk met onze ketenpartners willen we werken aan de totstandkoming van een uitvoeringsprogramma. In dat uitvoeringsprogramma formuleren we een

concrete aanpak van de opgaven. Daarbij hebben we ook aandacht voor de wijze waarop we onze inwoners betrekken als het gaat om nieuwe huisvestingsinitiatieven.

Met bovengenoemde thema's en de daar aan gekoppelde uitwerking in doelen is de richting op hoofdlijnen bepaald. Verdere aanscherping en meer concrete keuzes en acties worden uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma

---

Maatschappelijk draagvlak en participatie

De brede maatschappelijke opgave op het gebied van wonen en zorg is niet alleen door de gemeente op te lossen. Wij hebben daarom gedurende het traject om te komen tot deze woonzorgvisie afstemming gezocht met onze ketenpartners (zorgaanbieders, het zorgkantoor, corporaties en huurdersorganisaties) om in gezamenlijkheid meer zicht te krijgen op de opgave die er ligt en hoe deze te vertalen naar ambities voor de toekomst. Ten behoeve hiervan zijn de afgelopen maanden diverse bijeenkomsten georganiseerd. Daaraan hebben ook vertegenwoordigers van de Adviesgroep Sociaal Domein Groningen en de Werkgroep Toegankelijk Groningen deelgenomen.

Met de Adviesgroep Sociaal Domein Groningen is daarnaast een separaat traject doorlopen. In een aantal bijeenkomsten hebben wij met hen gesproken over de totstandkoming van de Woonzorgvisie. In een afrondende bijeenkomst hebben zij een aantal aandachtspunten voor de woonzorgvisie en het daarop volgende uitvoeringstraject meegegeven. De aandachtspunten van de ASDG spitsen zich onder andere toe op de gebiedsgerichte aanpak en versteviging van het lokale sociale netwerk. Daarnaast vragen zij aandacht voor samenwerking en het faciliteren van bewonersinitiatieven. Deze aandachtspunten zijn meegenomen bij het opstellen van de visie. Versterking van de sociale basis is één van de centrale thema's waarbij juist ook aandacht is voor maatwerk per gebied. In de woonzorgvisie wordt eveneens ingezoomd op samenwerking en communicatie met inwoners. Daarbij hoort ook de samenwerking op het gebied van bijzondere huisvestingsinitiatieven. Hoe we dat gaan vormgeven, werken we verder uit in het uitvoeringsprogramma. Ten slotte vroeg de ASDG aandacht voor het onderwerp woningaanpassingen. Ook dit punt nemen we mee in het uitvoeringsprogramma.

Financiële consequenties

De financiële consequenties hangen af van de keuzes die worden gemaakt in een op basis van deze visie te ontwikkelen uitvoeringsprogramma. Het is aan de volgende coalitie om hierover een besluit te nemen.

Overige consequenties

nvt

Vervolg

Na vaststelling van de Woonzorgvisie wordt samen met de ketenpartners een uitvoeringsprogramma opgezet.

Parallel aan het opstellen van de Woonzorgvisie is een aparte notitie voor ouderen opgesteld die nader en breder inzoomt op de vraagstukken met betrekking tot ouderen. In deze notitie wordt een beeld op hoofdlijnen geschetst en aanbevelingen voor het vervolg. We nemen dit mee in de verdere uitwerking van het uitvoeringsprogramma.

Lange Termijn Agenda

Nee

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.